
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ”

С Т А Н О В И Щ Е

от професор доктор Величка Иванова Милина
Военна академия “Георги. С. Раковски”

за дисертационния труд на Пламен Стефанов Христов

на тема

“Енергийната компонента при решаването на Кипърския въпрос”,
представен за придобиване на образователната и научна степен “доктор”
в професионалното направление 9.1. “Национална сигурност”,
по докторска програма “Военнополитически проблеми на сигурността”

С О Ф И Я

2017

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури за защита на дисертационния труд, определено със Заповед № СИ29-РД03-253 от 07.11.2017 г. на Началника на ВА „Г.С.Раковски”.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Кипърският въпрос има десетилетна история и десетки са също предлаганите от експерти и политици модели за неговото разрешаване, които така и не са довели до някакви сериозни положителни резултати. Проблемът, за съжаление, продължава да бъде актуален и значим за регионалната и глобалната сигурност.

Докторската работа на Пламен Христов предлага нов подход, поставяйки Кипърския въпрос в контекста на формулирана от него нова парадигма, дефинирана от два основни фактора: стратегическият шок с откриването на значими залежи от въглеводородни ресурси в Левантийския басейн и нарастването на геоенергийните и геополитическите интереси (и противопоставяния) на ключовите глобални и регионални геополитически играчи в района на Източното Средиземноморие.

Докторантът предлага още една оригинална идея: на базата на въздействието на енергийната компонента върху тяхното състояние и развитие - свързване (взаимозависимост) на Кипърския и Близкоизточния конфликт в търсене на модели за тяхното общо управление (решаване) или за обясняване на тяхното изостряне, усложняване. Основен аргумент в тази посока са новите развития в международните отношения в района на Близкия Изток, които имат като едно от сериозните си основания конкурентни геоенергийни интереси, не на последно място свързани с възможностите за експлоатиране и

алтернативите на трасетата за износ на природен газ.

В работата си, Пламен Христов заявява сериозната научна амбиция да предложи, изследва и оцени потенциала и многостранните ефекти от въздействието на енергийната компонента при решаването на Кипърския въпрос в новата, променена геополитическа и геоенергийна регионална и глобална среда за сигурност.

В този контекст, темата на дисертационното изследване е не само особено актуална, но и с потенциал за висока както теоретична, така и практическа стойност и значимост, които убедително са обосновани от автора.

2. Оценка на научните резултати

Представеният дисертационен труд е завършено, самостоятелно проведено научно изследване, което има сложен интердисциплинарен характер. Темата е комплексна и задължителна предпоставка за разработването ѝ са високата теоретична подготовка, добрите аналитични способности и опита в експертния анализ.

Библиографският списък включва 139 заглавия на български, руски, английски и гръцки езици. Те са реално използвани и цитирани в текста на дисертацията, което дава възможност да се отличи авторския принос в изследването. Използваният богат научен апарат, правилно подбраните изследователски методи и подходи, демонстрираната способност за конструктивен анализ, научни обобщения и аргументирани предложения са доказателство за висок изследователски потенциал.

Изложението е структурирано в четири основни части и в рамките на поставените ограничения представя пълноценно развитие на темата.

Дисертационният труд е много добре концептуализиран. Обектът на изследването и предметът на цялостния анализ са коректно дефинирани и са пряко и непосредствено свързани с целта на научното

търсене, – „да се разкрият съдържанието, мястото и ролята на енергийната компонента в съвременното състояние на Кипърския въпрос“. Специално е дефинирана и приложна цел на работата – „да се определят ефективни подходи и критерии за следене на състоянието, развитието и въздействието на енергийната компонента върху Кипърския въпрос“, което е насочило изследователските усилия в сферата на приложната политология и управлението на международните отношения. И двете основни научни цели убедително са постигнати чрез последователното и в пълен обем решаване на конкретизиращите ги осем основни изследователски задачи, които така както са формулирани, имат характера на значими самостоятелни научни проблеми – напр.: Анализиране на параметрите и целите на новите геополитически оси в Източното Средиземноморие: Гърция – Кипър – Израел и Гърция – Кипър – Египет; Аргументиране на необходимостта от промяна в класическия модел на разглеждане на Кипърския въпрос като елемент от баланса в гръцко-турските отношения и т.н.

Всяка една от основните части на изложението има своите научни достойнства, но специално отбелязвам последната – четвърта глава, заради високия ѝ практико-приложен потенциал и предложените сценарии за развитие (решаване) на Кипърския въпрос с отчитане на неговата енергийна компонента.

Постигнатите в работата резултати убедително доказват основната изследователска хипотеза.

3. Оценка на приносите в дисертационния труд

Като най-сериозно достойнство в работата на Пламен Христов определям научната смелост да предложи и обоснове нов подход в анализа, оценката и моделите на управлението на един многолетен международен конфликт. Разбира се, неговите идеи могат да предизвикват критики или несъгласия, но само това вече е сериозен

научен резултат за една докторска работа – да се превърне в база за конструктивна дискусия.

Основните си постижения по темата Пламен Христов е обобщил в три научни и три научно-приложни резултата. Приемам самооценката на автора на дисертационния труд за характера и значимостта на постигнатите резултати, които безспорно обогатяват научното знание и подпомагат практиката.

Като най – съществен научен резултат определям дефинирането и аргументирането на енергийната компонента (характеристики, проекции, ефекти) като нов инструмент за решаването на Кипърския въпрос, наред с политическия и финансово-икономическия. А като най-значим за националната сигурност приложен резултат - обосноваването на необходимостта от въвеждането на енергийната компонента при формирането на българската позиция, външна политика и инициативи по Кипърския въпрос в корелация с националната политика по енергийна сигурност.

Авторефератът към дисертационния труд вярно и точно отразява неговото съдържание. Декларирани са шест научни публикации по темата на дисертационния труд, които гарантират публичност на постигнатото и са потвърждение, че получените резултати са лично постижение на Пламен Христов.

3. Критични бележки и препоръки

Изследване върху такъв сложен, значим и актуален проблем, какъвто е анализът и оценката на многостранните ефекти от въздействието на дефинираната от автора нова, енергийна компонента върху развитието на кипърския въпрос, безспорно предизвиква интерес и поставя много въпроси, които не е възможно да се отбележат в едно становище. Заради оригиналността на тезите и аргументите, обаче, предложени други подходи и решения на изследователския проблем или

възможни несъгласия, биха могли само научно да спорят със защитените в докторската работа изводи.

5. Заключение

Давам положителна оценка на дисертационния труд „Енергийната компонента при решаването на Кипърския въпрос”. В него са спазени изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за развитие на академичния състав във Военна академия „Г.С.Раковски”. Въз основа на общата ми оценка за достойнствата на дисертационния труд, предлагам на научното жури да присъди на Пламен Стефанов Христов образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 9.1. Национална сигурност.

28.12.2017

Член на научното жури:

проф. д-р Величка Милина

